

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SINIF YÖNETİMİNE İLİŞKİN ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

THE INVESTIGATION ON CLASSROOM MANAGEMENT PERCEPTIONS OF PROSPECTIVE CLASSROOM TEACHER WITH RESPECT TO DIFFERENT VARIABLES

YÜCEL ÖKSÜZ*

CEREN ÇEVİK**

MELEK BABA***

ELİF GÜVEN****

ÖZET: Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarını cinsiyet, sınıf düzeyi ve öğretim türü değişkenleri açısından incelemek amaçlanmıştır. Bu amaçla, araştırmanın örneklemini Bayburt ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim fakültelerinde öğrenim gören 401 sınıf öğretmeni adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak İlgar (2007) tarafından geliştirilen “Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalamanın yanı sıra bağımsız gruplar için t testinden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının “iyi” ($\bar{X}= 3.91$) düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algılarında cinsiyet ve öğretim türüne göre .05 düzeyinde anlamlı farklılık oluşmazken sınıf

* Makale 20.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulan sözlü bildirinin geliştirilmiş halidir

* Yrd. Doç. Dr. Yücel ÖKSÜZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, yoksuz@omu.edu.tr.

** Arş. Gör. Ceren ÇEVİK, Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, ccevik@bayburt.edu.tr.

*** Arş. Gör. Melek BABA, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, melek.baba@omu.edu.tr.

**** Arş. Gör. Elif GÜVEN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, elif.guven@omu.edu.tr.

düzeyi açısından anlamlı bir farklılık oluştuğu gözlenmiştir. Elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi becerilerini geliştirecek düzenlemelere gereksinim duyduğunu ortaya koymuş ve bu doğrultuda öneriler getirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Sınıf Yönetimi Becerileri, Sınıf Öğretmeni Adayı.*

ABSTRACT: *In this study, it is aimed to examine the prospective classroom teachers' perceptions on classroom management skills in terms of gender, grade level and type of education- variables. To this end, the sample of the study consisted of total 401 prospective classroom teachers enrolled in department of classroom teacher training in the faculty of education, Bayburt University and Ondokuz Mayıs University. In this research "Classroom Management Skills Scale", developed by Ilgar(2007), was used as a means of data collection. Arithmetic average analysis of the data, as well as t test for independent groups were used. As a result of research on the levels of prospective classroom teachers' perceptions has found good ($\bar{X}= 3.91$). Moreover, when perceptions of prospective teachers on related with classroom management were not to be a significant relationship at .05 according to gender and type of education, they have been observed a significant different for grade level. The findings acquired through the study prove necessary modifications to improve the prospective teachers' classroom management skills and in this way implications were made.*

Key Words: *Classroom Management Skills, Prospective Classroom Teacher.*

GİRİŞ

İnsanoğlu var olduğundan bu yana hep daha iyiye, daha güzele ulaşma çabası içerisinde. Bu çaba, "örgütlenme, örgütlenerek yaşama" kavramını beraberinde getirmiştir. Örgütlenerek yaşama, insanoğlunun yaşamını kolaylaştırdığı gibi yaşamını kolaylaştıracak bilgileri elde etmesini, bu bilgileri gelecek nesillere aktarmasını ve bu sayede de gelişmesini sağlamıştır. Eğitim örgütlerinin ortaya çıkması ve gelişmesinde ise bu bilgilerin gelecek nesillere aktarılması düşüncesi etkili olmuştur (Çelik, 2006).

Eğitim örgütlerinin istenilen amaçlara ulaşması, eğitime kaynaklık eden unsurların etkili bir şekilde yönetimiyle mümkündür. Eğitim yönetimi, eğitim faaliyetleriyle ilgilenen kuruluşların, okulların amaçlarına ulaşabilmeleri konusunda "insan, para ve teknolojiye" daha etkili nasıl

yararlanılabilir?” sorusuna yanıt arayan bir bilim dalıdır. Eğitim yönetiminin temelinde sınıf yönetimi yer alır. Sınıf yönetiminde gösterilen başarı, eğitim yönetiminin kalitesini belirler.

Literatürde sınıf yönetimi ile ilgili farklı tanımlar olmasına rağmen bu tanımlarda bireyin toplumsallaşma ve bireyselleşme süreçlerini iç içe yaşadığı belirtilerek, bu süreçte aile, arkadaş, araç gereç, para gibi tüm unsurların etkili rol aldığı vurgulanmaktadır (Demirtaş, 2005).

Lemlech'e göre sınıf yönetimi, sınıf yaşamının bir orkestra gibi yönetilmesi iken Doyle'a göre öğrenmenin gerçekleşeceği bir çevrenin oluşturulabilmesi için gerekli ortamın, düzenin sağlanması ve sürdürülmesidir (Başar, 1999). Bu düzeni sağlamada ise hiç kuşkusuz en önemli pay öğretmenlerindir. Öğretmenlerin alan bilgisinin yanı sıra sınıf yönetimi becerilerine sahip olması, aktarılan bilginin öğrenmelere dönüşmesi açısından oldukça önemlidir.

Öğrencilerle etkili iletişim kurabilme, sınıf içi problemlerin çözümünde öz yeterlik kazandırma, çatışmaları en aza indirerek öğretimde verimliliği artırma gibi beceriler “sınıf yönetimi becerileri” adı altında karşımıza çıkmakta ve çağdaş öğretmenin temel yeterlilikleri olarak ifade edilmektedir (Gürşimşek, 1999'dan akt: İlgar, 2007). Baloğlu'na göre sınıf yönetimi becerileri 9 yeterlik alanından oluşmaktadır. Bu alanları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Alan hâkimiyeti: Öğretmenin yeterli alan bilgisine sahip olması, kendine güven duymasını sağlar. İstenmeyen davranışların ortaya çıkmasını önler.
- Amaçlı davranış geliştirme: Öğretmenin sınıf içerisindeki her davranışı belli bir amacı gerçekleştirmeye yönelik olmalıdır. Öğretmenin amaçlı davranması, motivasyonu artırdığı gibi sınıf atmosferine canlılık getirir. Sınıf yönetimini kolaylaştırır.
- Sınıf içi liderlik: Lider, karşısındaki kişiyi, grubu ya da topluluğu etkileyebilme becerisine sahip olan kişidir (Erdoğan, 2000). Sınıf yöneticisi olarak öğretmenin liderlik vasfına sahip olması gerekir. Öğretmenin bu vasa sahip olmasının, hitap ettiği grubun olumsuz davranışlarını değiştirme, düşünce sistemlerini oluşturmalarına yardımcı olma noktalarında önem arz ettiği düşünülmektedir.
- Planlama: Eğitim-öğretim faaliyetlerinin her anında “planlama” becerisine ihtiyaç duyulmaktadır. Planlama bir beceridir ve iyi bir öğretmenin bu beceriye sahip olması gerekir. Öğretmenlerin planlama becerisine sahip olmaları, öğretim etkinlikleri sırasında

oluşabilecek olumsuzlukları, eksikleri önceden görmelerine yardımcı olur. Zamanın etkili kullanılmasını sağlar ve sınıf yönetimini kolaylaştırır.

- Sınıfta İletişim: İyi bir sınıf yönetiminin, sınıf içerisinde etkili bir iletişim ortamının oluşturulmasıyla gerçekleşeceği düşünülmektedir(Zabel ve Zabel, 1996 Akt: Kısaç, 2004). Öğrenci ile kurulacak olumlu bir iletişim ortamı, öğrencinin rahatlamasını sağladığı gibi düşüncelerini daha rahat ifade edebilmelerine de yardımcı olur.
- Sınıfta Davranış Yönetimi: Bilindiği gibi eğitim öğretim faaliyetlerinin amacı öğrencilerde istendik davranış değişikliği oluşturmaktır. Öğrencilerde istenmeyen davranışların oluşması eğitim öğretim faaliyetlerinin amacına aykırıdır ve kalitesini düşürür. Öğrencilere istendik davranışlar kazandırmak öğretmenin bu konudaki yeterliliğine bağlıdır. Öğretmenin davranış yönetimi konusundaki uzmanlığı sınıf yönetiminin etkililiği açısından oldukça önemlidir.
- Etkinlik Yönetimi: Etkili bir iletişim dolayısıyla da etkili bir sınıf yönetimi, öğretmenlerin sınıf içerisinde kullanacağı etkinliklerin öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına ne düzeyde cevap verdiği ile ilgilidir. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının belirlenip uygun etkinliklerin tespiti formasyon bilgisine sahip olmayı gerektirir.
- Zaman Yönetimi: Açıkalın (1998) zaman yönetimini, “olayları, olguları önceliklerine göre sıralama işi” olarak ifade etmektedir. Zaman yönetimi planlama gibi beceri gerektiren bir iştir ve etkili kullanılmadığı takdirde öğrencileri olumsuz davranışlara yöneltir.
- Değerlendirme: Değerlendirme, eğitim öğretim faaliyetlerinin ne derece işe yaradığını, belirlenen standartlara ulaşıp ulaşılmadığının görülmesi açısından önemlidir. Öğrencilerin eksiklerinin belirlenip daha nitelikli olarak yetişmeleri noktasında önemli bir kaynaktırlar. Bu sebeple sınıf yöneticisi olarak öğretmenlerin “değerlendirme” çalışmalarına titizlikle eğilmeleri gerekir.

Öğretmenlerin belirtilen becerilere sahip iyi bir sınıf yöneticisi olmaları, öğretmen yetiştirme kurumlarında verilen eğitimle yakından ilişkilidir. Öğretmen adaylarının lisans eğitimleri sırasında aldıkları gerek teorik gerekse pratik dersler, öğretmen adaylarına mesleğe ilişkin gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazandırmaktadır (Çakmak vd., 2008). Bu derslerden “Sınıf Yönetimi”, etkili iletişim, zaman yönetimi, çatışma çözme,

liderlik, istenmeyen davranışlar ve bu davranışların ortadan kaldırılması noktalarında öğretmene yetkinlik kazandırmayı amaçlarken “Öğretmenlik Uygulaması I ve II dersleri ise kazanılan teorik bilginin yaşantıya dönüştürülmesini sağlamaktadır. Bu nedenle verilen eğitimin niteliği son derece önemlidir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin yeterlik algılarının güçlü olması, sınıf içerisinde oluşabilecek istenmeyen davranışlarla daha kolay baş etmelerini sağlar. Başarı beklentilerini yükselterek performanslarını artırır. Belirli bir iş ya da göreve karşı güdülenmelerini sağlar. Zorluklar karşısında gösterilecek çabanın düzeyini belirler ve stresi kontrol altına almayı öğretir. Aynı zamanda yeteneklerinin ve kapasitelerinin farkına vararak gerçekçi seçimler yapmaları noktasında da yardımcı olur. Bu algılama, okulun yapısı, okulun ortamı, yönetim anlayışı, idarecilerin tutumu gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak değişebilir (Kushner, 1993; Akt: Coşkun, 2011).

Öğretmenlerde oluşabilecek olumsuz yeterlik algısının, öğretmenin kendini yetiştirmesine bağlı olarak değişebileceği söylenebilir. Öğrencilik, öğretmen adaylarının mesleği adım adım tanımalarını sağlayan bir süreçtir. Bu süreç içerisinde öğretmen adayı karşılaşacağı problemleri ve bu problemleri nasıl ortadan kaldıracağını görme imkanı bulur. Yetersiz olduğu noktaların farkına vararak yeterli olduklarına ilişkin gerçekçi bir bakış açısı kazanır. Gerçek hayatı aşama aşama görme, gözlemleme fırsatı bulur. Mesleğe ilişkin beklentileri netleşir. Bu sebeple öğrenciliğin gerek mesleği tanıma, mesleğe hazırlanma gerekse kendini tanıyabilme açılarından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın ise öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algılarının ortaya koyarak verilen eğitimin ne derece işe yaradığını görme ve öneriler sunma noktasında literatüre katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları ne düzeydedir?
2. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları;
a)Cinsiyete,

b) Sınıf düzeyine ve

c) Öğretim türüne göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırmalar ile verilen bir durumu, olayı, olguyu tanımlamak amaçlanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008). Bu araştırmada da sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarını ortaya koymak amaçlandığı için betimsel araştırma modeli tercih edilmiştir.

Evren/Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Bayburt Üniversitesi ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü'nde öğrenim görmekte olan sınıf öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu evren içerisinde tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 2. ve 4.sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Aşağıdaki tabloda katılımcılara ilişkin sayısal bilgilere yer verilmiştir:

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Sayısal Bilgiler

		%	n	Toplam	
				%	N
Cinsiyet	Bayan	%58.4	234	%100	401
	Bay	%41.6	167		
Öğretim türü	I.Öğretim	%49.9	200		
	II.Öğretim	%50.1	201	%100	401
Sınıf	2	%50.9	204		
	4	%49.1	197	%100	401

Tablo 1 incelendiğinde örneklemi oluşturan öğretmen adaylarının %58.4'ünün bayan, %41.6'sının ise baylardan oluştuğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının %50.9'u 2.sınıfta, %49.1'i ise 4.sınıfta öğrenim

görmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının öğretim türüne göre dağılımı incelendiğinde ise %49.9'unun birinci öğretime, %50.1'inin ise ikinci öğretime devam ettikleri görülmektedir.

Veri toplama aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak İlgar (2007) tarafından geliştirilen "Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği" kullanılmıştır. Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilen, 5'li likert tipinde, 81 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek derecelendirmesi 1=Çok Zayıf, 2=Zayıf, 3=Orta, 4=İyi ve 5=Çok İyi şeklinde düzenlenmiştir. Ölçekten alınan yüksek puanlar, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda istenilen niteliklere sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir. İlgar, ölçeğin yapı geçerliğini belirlemede açılımlayıcı faktör analizinden yararlanmışır. Uyguladığı faktör analizi sonucunda ölçeğin tek faktörlü bir yapı gösterdiğini ve toplam varyansın %42'sini (%42.83) açıkladığını tespit etmiştir. Ölçeği oluşturan maddelerin faktör yükleri .41 ile .76 arasında değişmekte olup, Cronbach Alfa .98, testi yarılama yöntemiyle elde edilen Spearman-Brown güvenilirlik katsayısı ise .95 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.

Verilerin analizi

"Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği" ile elde edilen verilerin analizi SPSS 15.00 istatistik paket programı aracılığıyla yapılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalamalardan ve t değerlerinden faydalanılmıştır. Ölçeğin puan ortalamalarının karşılaştırılmasında ise puan aralıklarından yararlanılmış ve şu puan aralıkları dikkate alınmıştır:

Çok iyi 5.00 – 4.20 İyi 4.19 – 3.40 Orta 3.39 – 2.60 Zayıf 2.59 – 1.80
Çok zayıf 1.79 – 1.00

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

1.Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algılarına Yönelik Bulgular

Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarına yönelik bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algılarına Yönelik Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algıları	401	3.91	.49

Tablo 2 incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarına yönelik puan ortalamalarının $\bar{X}=3.91$ olarak bulunduğu görülmektedir. Bu bulgu, sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının “iyi” düzeyde (İyi= 4.19 – 3.40) olduğunu göstermektedir. Araştırmanın bu sonucu, Kuğuoğlu(2005) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarıyla desteklenmektedir.

2. a) Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular

Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının cinsiyete göre karşılaştırılmasına yönelik bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	Ss	t	p
Bay	167	316.96	39.33	0.073	.942
Bayan	234	316.67	40.25		

Tablo 3 incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmektedir ($p>.05$). Bay öğretmen adaylarının ($\bar{X}= 316.96$) sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının bayan öğretmen adaylarına ($\bar{X}=316.67$) göre daha olumlu olmasına rağmen bu farklılığın önemli düzeyde olmadığı söylenebilir. Araştırmanın bu bulgusu, öğretmenler üzerinde yapılan çalışmalarla da benzerlik göstermektedir (Günay, 2003; Gündüz, 2001; Korkmaz, 2007; Kutlu, 2006; Özgün, 2008; Terzi, 2001; Yalçın, 2007).

2. b) Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algılarının Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular

Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının sınıf düzeyine göre karşılaştırılmasına yönelik bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Puan Ortalamalarının Sınıf Düzeyine Göre T Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	Ss	t	p
2.Sınıf	204	310.74	40.59	3.13	.002
4.Sınıf	197	323.06	38.10		

Tablo 4 incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği görülmektedir ($p<.05$). Dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının ($\bar{X}=310.74$) sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları, ikinci sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre daha olumludur.

2. c) Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Algılarının Öğretim Türüne Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Bulgular

Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının öğretim türüne göre karşılaştırılmasına yönelik bulgular Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Puan Ortalamalarının Öğretim Türüne Göre T Testi Sonuçları

Öğretim Türü	N	\bar{X}	Ss	t	p
I.Öğretim	200	316.89	38.94	0.053	.212
II.Öğretim	201	316.68	40.77		

Tablo 5 incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının öğretim türüne göre farklılık göstermediği

görülmektedir ($p>.05$). Birinci öğretime ($\bar{X}=316.89$) devam eden sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları ikinci öğretime ($\bar{X}=316.68$) devam eden öğretmen adaylarına göre daha olumludur. Ancak bu durum, sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarında öğretim türüne göre anlamlı bir farklılık yaratacak düzeyde değildir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma ile sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları tespit edilmiş, bu algıların cinsiyet, sınıf düzeyi ve öğretim türü değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma sonucunda;

1. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının “iyi” düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgudan, sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi konusunda kendilerini yeterli olarak değerlendirdikleri söylenebilir.

2. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının cinsiyete göre farklılaşmadığı anlaşılmıştır ($p>.05$). Bu durum hem öğrencilik aşamasında hem de öğretmenlikte sınıf yönetimine ilişkin yeterlilik algılamalarının cinsiyete göre değişmediği şeklinde değerlendirilebilir.

3. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının sınıf düzeyine göre farklılaştığı, sınıf düzeyi yükseldikçe algılamalarının arzu edilen yönde geliştiği tespit edilmiştir ($p<.05$). Bu bulgu, sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılar ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Sınıf öğretmenliği 4. sınıfta öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının hem “Sınıf Yönetimi” hem de “Öğretmenlik Uygulaması” derslerini almış olmalarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin yeterlik algısını artırdığı düşünülmektedir. Bu durum aynı zamanda lisansta verilen eğitimin etkili olduğunun da bir göstergesidir.

4. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının öğretim türüne göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>.05$). Bu sonuca sınıf öğretmenliğinde sunulan eğitimin benzer olması ve bu bölümü tercih eden öğretmen adaylarının birçok noktada benzer özellikler göstermesi sebebiyle ulaşıldığı düşünülmektedir.

Bu araştırma sonuçlarından yola çıkılarak şu öneriler sunulabilir:

1. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi becerilerine ilişkin öz yeterlik algılarını artırmak için sınıf yönetimi dersinin, ilgili öğretim elemanları tarafından niteliği artıracak teknikleri kullanarak yapılandırılması sağlanmalıdır.
2. Özellikle Bologna süreci kapsamında sınıf yönetimi ile ilgili derslerin gerekliliği ve içeriği geliştirme konusundaki çalışmalara hız vererek evrensel düzeyde derslerin işlenişi sağlanmalıdır.
3. Sınıf öğretmeni adaylarına hizmet öncesi eğitimlerinde verilen Sınıf Yönetimi dersleri uygulamaya dönük olarak zenginleştirilmelidir.
4. Sınıf yönetimi becerileri ile empati gibi farklı değişkenler arasındaki ilişkiyi sorgulayan çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkalın, A. (1998). *İnsan Kaynağının Yönetimi Geliştirilmesi*. Pegem A Yayıncılık No:1, Ankara.
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları: 3390, Ankara.
- Burgaz, B. (2002). "Kalabalık Sınıf Nitelikli Öğretmen". Bilim ve Teknik, Kasım, s.76.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Veri Analizi El Kitabı*. 9. Baskı. Ankara: Pegem Yayınları.
- Çakmak, M., Kayabaşı, Y. ve Ercan, L. (2008). Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Stratejilerine Yönelik Görüşleri. H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education), 35: 53-64.
- Çelik, S. (2006). "Disiplin İle Sınıfta Kural ve İşlemlerin Belirlenmesi ve Uygulanması", *Sınıf Yönetimi*. (Ed: Münevver Yalçınkaya-İlhan Günbayı). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (1999). *Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı*. Pegem Yayıncılık.
- Demirtaş, H. (2004), *Demokratik Sınıf Yönetimi ve Üniversite Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetimi Tutum ve Davranışlarına İlişkin Görüşleri*, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya.

- Demirtaş, H. (2005), "Sınıf Yönetiminin Temelleri", *Etkili Sınıf Yönetimi*, Editör:
- Hüseyin Kıran, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Erden, M. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Alkım Yayınları. İstanbul.
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği* 4. Basım. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2005). **Sınıf Yönetimi**, 9.Baskı, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Günay, K. (2003). Sınıf Yönetiminde Öğretmenlerin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gündüz, Y. (2001). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimindeki Yeterlikleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gündüz, H. B. (2004). Eğitim Okul ve Sınıf Yönetimi. S. Erçetin ve Ç. Özdemir (Editörler). Sınıf Yönetimi. Ankara: Asil Yayın Dağıtım, 7-22.
- Gürşimşek, I. (1999). "Etkin Sınıf Yönetimi İçin Etkili İletişim Becerileri", **Eğitim ve Bilim**, Cilt 23, Sayı 112, s.40-44.
- İlgar, L. (2007). İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. s.12-13.
- Kısaç, İ. (2004). "Öğretmen Öğrenci İletişimi", *Sınıf Yönetimi*. (Ed: Emin Karip). 4. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Korkmaz, N. (2007). İlköğretim Okullarında Etkili Sınıf Yönetiminde Öğretmen Davranışlarının İncelenmesi İstanbul-Tuzla İlköğretim Okullarında Pilot Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kuğuoğlu, İ. H. (2005). "Sınıf Öğretmenliği Bölümü Mezunu Aday Öğretmenlerin Kendi Algılamalarına Göre Sınıf Yönetimi Alanındaki Yeterliliklerine Dair Görüşleri ve Öneriler", **Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı 11, s.214-236.
- Kutlu, E. (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Sınıf Yönetiminde Davranış Düzenleme Sürecinin Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Özgan, H. ve Diğerleri (2011). Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (<http://sbe.gantep.edu.tr>) 10(1):615- 635 ISSN: 1303-0094.
- Özgün, E. (2008). İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinin İş Motivasyonları ile Sınıf Yönetim Becerilerini Algılama Düzeyleri Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şentürk, O., Oral, B. (Güz 2008). Türkiye’de Sınıf Yönetim İle İlgili Yapılan Bazı Araştırmaların Değerlendirilmesi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C.7, s.26, ss. 001-026.
- Terzi, Ç. (2001). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Anlayışlarına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları. Milli Eğitim Dergisi, 155-156, 162-169.
- Yalçın, G. (2007). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Gösterdikleri Davranışların Demokratikliğine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri (Malatya İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YÖK (2006). ,Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara.
- Zabel, R. H., & Zabel, M. K. (1996). *Classroom management in context: orchestrating positive learning environments*. Boston, MA: Houghton Mifflin.

EXTENDED ABSTRACT

Having qualified labor force is one of the prior purposes for every society. This depends on primary education (Akt: Özgan ve diğerleri, 2011). Primary school teachers are generally responsible for raising these persons to provide this development. We can put forward that teachers are the person who teach, manage the teaching and direct teaching process Şentürk ve Oral, 2008) on the other hand the teachers adopting such those roles are considered to have appropriate classroom management skills (Erden, 1998; Demirel, 1999; Şentürk ve Oral, 2008). “The concept of classroom management” includes necessary roles for teachers in order to establish classroom settings revealing students’ success and necessary skills for teachers to arrange classroom activities (Burgaz, 2002).

Determining classroom teachers' level of classroom management skills and producing practical implications will make contributions to solving many problems in education and instruction. Quality of precautions on classroom teachers' classroom management skills is important in terms of preparation to teaching profession. It is possible to contribute to revolutions and change in education by means of research about this issue. Moreover the data obtained through the present study is very important to become an sample for other prospective classroom teacher.

The present study aim to identify the prospective teachers' sense on classroom management skills. The sub-problems displayed below were sought to answer:

1. What level do the prospective teachers have sense on classroom management skills?
2. Is there any difference in the prospective teachers' sense on classroom management with respect to
 - a) Gender?
 - b) Level of grade?
 - c) Variety of training?

This research is and descriptive research in model of survey. The prospective teachers studying at the University of Ondokuz Mayıs and the University of Bayburt in education faculty at the department of primary teaching, constitute of this research's universe. 204 randomly selected prospective teachers (50.9 %) studying second year and 197 randomly selected prospective teachers (49.1 %) were included into the research. The Scale of Classroom Management developed by Ilgar (2007) and containing 82 items, were used to collect data. Coefficient of Cornbach Alpha for the scale were calculated as .98 and Spearman-Brown reliability coefficient were calculated as .95. The data acquired by being applied on 401 prospective teachers were investigated with respect to grade level, gender and variety of training and analyzed through SPSS 15.0. Mean and t-test for independent groups were employed to analyze the data.

In the research the prospective teachers' senses on classroom management skills were determined and it was sought whether those senses varied according to gender, grade level and variety of training. As a result of the research:

1. It was found that the prospective teachers' senses on classroom management skills were at the level of good. This finding indicated that the prospective teachers found themselves to have adequate classroom management skills. This finding is consistent with the finding of the research conducted by Kuguoglu (2005).

2. In the research it was understood that the prospective teachers' senses on classroom management did not vary with respect to gender ($p>.05$). This finding is consistent with several studies in the literature (Günay, 2003; Gündüz, 2001; Korkmaz, 2007; Kutlu, 2006; Özgün, 2008; Terzi, 2001; Yalçın, 2007). This finding can be commented as that the prospective teachers' senses on the classroom management efficacy don't change with gender both in student period and teacher period.

3. It was found that the prospective teachers' sense on classroom management did varied with respect to grade level and improved in desired way as the grade level rose. It was thought that the fact that the prospective teachers studying senior year had already taken the course of classroom management and school experience, increased their sense on classroom management skills. This is an indicator of effective instruction in pre-service period.

4. In the research it was found that the prospective teachers' senses on classroom management skills did not change according to type of training ($p>.05$). This finding demonstrated that there is a similar instruction in program of primary school teacher and the prospective teachers preferring this department, had common characteristics in many aspects.

Those implications were suggested: the lecturers, who are responsible for the classroom management, need to use useful methods in order to develop the prospective teachers' sense about classroom management. Particularly within the scope of the Bologna Process, teaching of lessons must be provided by accelerating the researches at this field. The course of classroom management must be enriched with practical contents. The research investigating different variables such as the relation between classroom management skills and empathy can be conducted.

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR.